

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIL-236/17-L

Název právnické osoby vykonávající činnost školského zařízení	Dětský domov, Jablonné v Podještědí, Zámecká 1, příspěvková organizace
Sídlo	Zámecká 1, 471 25 Jablonné v Podještědí
E-mail právnické osoby	vf.24@tiscali.cz
IČ	49864351
Identifikátor	600028836
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Vlastimil Faltýnek
Zřizovatel	Liberecký kraj
Místo inspekční činnosti	Zámecká 1, 471 25 Jablonné v Podještědí
Termín inspekční činnosti	2. – 4. 5. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů a souvisejících a prováděcích právních předpisů.

Charakteristika

Dětský domov Jablonné v Podještědí, Zámecká 1, příspěvková organizace (dále „školské zařízení“, „DD“) vykonává činnost v DD a v zařízení školního stravování. Poskytuje výchovnou, hmotnou, sociální a vzdělávací péči dětem, které mají soudem nařízenou ústavní výchovu nebo předběžné opatření, od tří do osmnácti let věku. Provozuje činnost ve třech budovách. Úsek ředitelství, šest koedukovaných rodinných skupin a zařízení školního stravování sídlí v prostorách trojpodlažního zámeckého areálu. Budova, tzv. „strážní domek“, slouží pro zájmové aktivity dětí a pro činnost psychologa. Ve druhé vedlejší budově „Oranžerii“ je jedna část v pronájmu jiného subjektu. Rozsáhlý zámecký park tvoří hřiště pro pohybové aktivity a pozemek pro pěstování ovoce a zeleniny. Nejvyšší povolený počet dětí je 48, v evidenci bylo 43 dětí, fyzicky bylo přítomno 39 dětí. Smluvní pobyt měly dvě děti, které se dále vzdělávají ve střední škole. Děti jsou rozděleny do rodinných skupin s respektováním sourozeneckých vztahů. Do základních škol mimo DD dochází 34 dětí, ve středním vzdělávání je sedm dětí, jedno dítě je předškolního věku. Mimoškolní výchova DD nabízí činnosti podle školního vzdělávacího programu pro DD. Školní jídelna poskytuje dětem celodenní stravování. V hlavní budově je zajištěn bezbariérový pohyb.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepční záměry školského zařízení uvedené ve školním vzdělávacím programu dětského domova a dílčí cíle v ročním plánu výchovně vzdělávací činnosti jsou zaměřené na vedení dětí k dosažení co nejvyšší možné úrovně osobnostního rozvoje, na motivaci dětí k dosažení středního vzdělání a jejich navrácení do rodiny, případně je připravit pro samostatný život. Prostředky stanovených cílů jsou rozvedeny v týdenních programech výchovně vzdělávací činnosti a v programech rozvoje osobnosti dětí (dále „PROD“). Realizované výchovně vzdělávací činnosti rodinných skupin a zapojování dětí do mimoškolních aktivit mimo dětský domov vedou k naplňování stanovených záměrů.

Organizační struktura odpovídá typu a velikosti zařízení. Ředitel školského zařízení některé pravomoci delegoval na vedoucí vychovatelku. Ředitel školského zařízení splňuje kvalifikační předpoklady pro výkon funkce, byl jmenován na základě výsledku konkurzního řízení, přímou pedagogickou činnost vykonává v rozmezí dané právním předpisem. Předávání informací mezi zaměstnanci řeší především prostřednictvím porad pedagogů, aktuální informace jsou vedeny v knize denní evidence. Ředitel DD sleduje pravidelné zápisy noční služby a zápisy v nově zavedeném elektronickém systému. Pravidelně probíhají malé komunity v rodinných skupinách, kde kromě hodnocení dětí jsou předávány důležité informace, které vycházejí i ze setkávání spolusprávy dětí. Ředitel školského zařízení se získanými podněty zabývá, vyhodnocuje je a přijímá adekvátní opatření.

Kontrolní a hospitační činnost realizuje ředitel školského zařízení a vedoucí vychovatelka. Předložené záznamy byly vypovídající, obsahovaly doporučení ke zkvalitnění pedagogické práce. Povinná dokumentace je vedena podle platné legislativy. Se standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči (dále „standardy kvality péče“) pracuje, postupně jednotlivá kritéria zapracovává do dokumentů a zavádí do praxe.

V DD působí 27 zaměstnanců, z toho 14 pedagogických pracovníků a čtyři bezpečnostní pracovníci zajišťující noční služby. Pedagogický sbor je kvalifikovaný, kromě jedné vychovatelky, která si požadovanou odbornost doplňuje studiem. Noční služby

od 20 hodin pokrývají čtyři bezpečnostní pracovníci. Od této doby do večerky dětí není přítomen pedagog, který by zajišťoval večerní aktivity a především individuální práci s dětmi. Rozmístění rodinných skupin na jednotlivá patra, vyšší počet dětí s psychiatrickými problémy (16) a vyšší počet mladších dětí (21), zabezpečení noční služby pouze jednou bezpečnostní pracovníci zajišťující dohled ve dvou patrech se jeví jako určité bezpečnostní riziko. Všichni pedagogové předložili doklady o splnění předpokladů psychické způsobilosti a všichni zaměstnanci doklad o bezúhonnosti. Nikdo z pedagogů neměl souběžné úvazky.

Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“) vychází z potřeb školského zařízení a zaměření pedagogů. Přínosem byly absolvované semináře k rizikovému chování dětí a práce s dětmi s poruchou autistického spektra, se kterými pedagogové pracují. V rodinných skupinách působí vždy dva vychovatelé. V pedagogickém sboru jsou dva muži, ředitel školského zařízení a vychovatel, kteří zajišťují mužský vzor chování. Z odborných pracovníků do DD dochází logopedka a psychologka (na dohodu), což je pro řešení problémů dětí přínosné. Z praxe však vyplynula potřeba navýšit počet dní pobytu psychologa ve školském zařízení. Při zpracovávání pedagogické a etopedické diagnostiky dětí pedagogové vycházejí především ze zpráv příslušných poradenských zařízení, případně z dětského diagnostického ústavu (dále „DDÚ“).

Školské zařízení má dobré materiální předpoklady pro výchovně vzdělávací činnost. Interiér zámku je uzpůsoben pro život rodinných skupin. Každá rodinná skupina je samostatnou jednotkou, chybí však kuchyňka. Pro víkendové vaření slouží pouze jedna cvičná kuchyňka. Děti mají prostor pro soukromí, pro své věci využívají uzamykatelné skříňky. K dispozici mají televizi i počítač, který vzhledem k nedostatečnému signálu není připojen na internet. Pro lepší komunikaci chybí „zasítování“ celého prostoru. V hlavní budově jsou nyní dvě datové sítě, z nichž je jedna vedena vzdušně-Wifi. Toto připojení je vzhledem ke špatnému signálu často v poruše. Východiskem je řešit druhou síť také datovým kabelem. Děti by tak měly v rodinných skupinách přístup k internetu a mezi vychovateli by byla efektivnější komunikace včetně záznamů o dětech. Pro různé aktivity a relaxaci poskytuje dostatečný prostor školní pozemek. K dispozici je vybavení pro sezónní sportovní a rekreační aktivity.

Podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a ochrany před sociálně patologickými jevy jsou stanoveny vnitřním řádem a interními předpisy zaměřené na bezpečnost dětí a požární ochranu. Všichni pedagogičtí pracovníci byli proškoleni o poskytování první pomoci. Děti jsou průběžně seznamovány se základními pravidly bezpečnosti a chování ve vztahu k nadcházejícím plánovaným činnostem a akcím dětského domova. Instalovaná elektrická požární signalizace, pravidelné kontroly, revize a údržba technických zařízení přispívají k vytváření bezpečného prostředí v dětském domově.

V roce 2016 byl rozpočet školského zařízení pokryt finančními zdroji ze státního rozpočtu na přímé náklady na vzdělávání a na rozvojový program MŠMT (navýšení platů pracovníkům regionálního školství), dále příspěvkem na provoz od zřizovatele a ostatními zdroji školského zařízení včetně čerpání fondů a darů od sponzorů. Školské zařízení provozuje doplňkovou činnost – stravování cizích strávníků, pronájmy a ubytování, zisk z této činnosti je využíván ve prospěch hlavní činnosti školského zařízení. V roce 2016 byl ze státní dotace pořízen pro potřeby dětí notebook a tiskárna a z investičních prostředků organizace vybudován nový venkovní bazén. Finanční předpoklady vytváří podmínky pro funkční chod školského zařízení.

Stravování dětí je zabezpečeno ve vlastní školní jídelně. Dětem je poskytováno pravidelné stravování formou dvou hlavních jídel a podle dosaženého věku tří až čtyř doplňkových jídel. Pitný režim je zabezpečen celodenně. Dietní ani jiné specifické požadavky na stravování u strávníků aktuálně nebyly zaznamenány. Školní jídelna nabízí převážně klasické druhy pokrmů. S ohledem na strukturu strávníků a dojíždění dětí do školy v jiném městě je zařazování modernějších jídel zdravé kuchyně obtížné. I přes vedení dětí ke zdravému stravování děti požadují především oblíbená jídla, často ne zcela v souladu s výživovým doporučením. Nabídka jídelniček poskytuje pestrou škálu polévek a hlavních jídel vhodně volených k doplňkové stravě. Finanční normativy jídel aktuálně dostačují pro poskytování celodenního stravování, v průběhu roku jsou navyšovány o částku 300 Kč k významným příležitostem.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Výchovně vzdělávací proces v dětském domově vycházel z týdenních programů výchovně vzdělávací činnosti. Režimovým prvkem je pravidelná příprava dětí na školu, kterou všechny děti respektují a staví se k ní pozitivně. Důraz je kladen na přátelské soužití sourozenců, na vzájemné respektování a rozvoj každého dítěte dle jeho možností a schopností. Přístup pedagogů přispíval k upevňování hygienických návyků a utváření morálních postojů. Děti byly vedeny k samostatnosti i ke spolupráci. Důsledné pedagogické vedení dětí se pozitivně projevovalo v individuálních projevech dětí.

Během sledování výchovné činnosti při práci na zahradě bylo patrné, že děti tuto činnost vnímají jako potřebnou pro vytváření pěkného prostředí. Dvakrát v týdnu mají režimově drobné práce, které podporují pracovní kompetence. Dle rozpisu se střídají v cvičné kuchyňce, kde si za dohledu vychovatelů zhotovují různé pokrmy. Díky této činnosti získávají důležité dovednosti a návyky pro praktický život. Ve sledované přípravě na vyučování a při plnění domácích úkolů děti dokázaly dle svých možností pracovat samostatně. Spontánně požadovaly pomoc vychovatelky, která je motivovala k dobrým výkonům. Interakce mezi dětmi navzájem probíhala bez invektiv. Kvalitní vzdělávací proces podporoval rozvoj osobnosti dětí.

Z hospitované výchovné činnosti bylo vidět, že děti mají k vychovatelům blízký vztah. Komunikace byla otevřená a děti plnily činnosti s chutí. Při ekologicky zaměřené činnosti se děti starají o naučnou stezku v mokřadech, která vede v blízkosti DD. Děti prokázaly dobré znalosti okolní přírody.

V průběhu sledovaných činností byl dán dětem prostor pro vlastní volbu činností se zajištěním jejich soukromí. Aktivity podporovaly komunikaci, rozumové schopnosti. Komunikace mezi dětmi a pedagogem probíhala přirozeně, bez konfliktních momentů.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Děti jsou do DD přijímány podle platné legislativy. Vyrůstá počet dětí, které přicházejí přímo z rodiny na základě předběžného opatření a bez potřebné diagnostiky. DD nemá o těchto dětech téměř žádné zprávy, což zpomaluje tvorbu spisu dítěte i sestavování PROD. Na tvorbě PROD se podílí tým odborníků, svoje stanovisko vyjadřuje i psycholog. Dítě je s dokumentem seznámeno a spolupodílí se na jeho plnění. DD respektuje potřeby dětí se zdravotním postižením, dle doporučení školského poradenského školského zařízení jsou vzdělávány v odpovídajícím typu školy a školním vzdělávacím programu. Vychovatelé jim poskytují individuální podporu zejména v přípravě do školy. Děti

navštěvují základní školu v Jablonném v Podještědí, střední školy v Liberci, v Jablonci nad Nisou i v Praze. Všechny děti po ukončení povinné školní docházky pokračují v dalším vzdělávání a v přípravě na budoucí povolání.

Metodik prevence sociálně patologických jevů vychází z toho, že většina dětí se již setkala s rizikovým chováním. V minimálním preventivním programu zdůrazňuje nutnost poskytnout dětem co nejvíce informací o veškerých společensky nežádoucích projevech, naslouchat jejich problémům a otevřeně s nimi hovořit i na neformální úrovni. Otázkám prevence sociálně - patologických jevů se vychovatelé průběžně věnují v jednotlivých rodinných skupinách podle ročního výchovně-vzdělávacího plánu. Na pravidelných komunitách vychovatelé zařazují finanční gramotnost. Na schůzkách spolusprávy dětí s ředitelem řeší zástupci rodinných skupin problémy dětí, vyjadřují svá přání a připomínky. Díky nabídce aktivit, které děti akceptují a baví je, jsou vedeny k smysluplnému trávení volného času. Významnou roli v socializaci dětí sehrává docházka dětí do sportovních klubů mimo DD, což bylo zaznamenáno i při inspekční činnosti. Pět děvčat s tanečním souborem „Pata, špička“ vystupovalo v zahraničí (Polsko, Švédsko, Finsko). DD nabízí také vlastní kroužky keramiky, turistiky, výtvarný a dramatický, ekologii, vaření. Každé dítě má možnost výběru. Nežádoucí projevy spojené s rizikovým chováním jsou současně chápány jako porušování vnitřního řádu. Jedná se například o držení, distribuci a užívání návykových látek v prostorách DD, šikanu, krádeže, vandalismus atd. Při zjištění takového porušení jsou navržena cílená opatření ve výchově. Pokud je prevence neefektivní, další postup stanoví Manuál při zjištění rizikového chování dětí a mládeže. Minimální preventivní program je pravidelně na závěr školního roku vyhodnocován. Z rozhovorů s dětmi bylo patrné, že si jsou vědomé svých práv a povinností a dobře chápou, co je pro ně dobré a co je ohrožuje. Svému hodnocení rozumí, stanovená kritéria jsou jim jasná. V rozhovorech s inspektorkami České školní inspekce se o způsobu života v DD vyjadřovaly pozitivně.

Školské zařízení úzce spolupracuje s orgánem sociálně právní ochrany dětí (dále „OSPOD“). Pracovníci OSPOD navštěvují DD čtyřikrát ročně. Důležitá je jejich součinnost při návratu dětí zpět do biologických rodin. Další spolupráce je uskutečňována s pověřeným státním zástupcem státního zastupitelství v České Lípě, s Policií ČR, soudy, s pedagogicko - psychologickými poradnami, s úřady práce. DD udržuje kontakty s ostatními dětskými domovy z regionu i z celé ČR. Uvědomuje si důležitost komunikace s místními organizacemi, například Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc – Jablonné v Podještědí a Liberec, Společnost přátel historie města Jablonné v Podještědí a s dalšími spolky. Dětský domov vyvíjí velkou snahu o pravidelný kontakt a spolupráci s rodinami umístěných dětí, iniciuje pobyty dětí v rodinách i další kontakty s příbuznými, dle situace jim zajistí i odvoz do rodin. Ředitel školského zařízení velmi úspěšně získává sponzory. Věnované finanční prostředky využívá na další aktivity dětí.

V DD byl za poslední rok velký pohyb dětí. Bylo přijato 38 dětí, sedm propuštěno, u deseti dětí byla zrušena ústavní výchova. Dvě děti ukončily přípravu na povolání v plnoletosti, čtyři dosáhly plnoletosti, dvě odešly do náhradní rodinné péče. Byly zrušeny dvě smlouvy o setrvání v DD v plnoletosti, jednou ze strany dítěte a podruhé ze strany DD. Sedm dětí uzavřelo smlouvu o setrvání v DD v plnoletosti. Za minulý školní rok nedošlo k žádnému útěku.

Od roku 2014 do současnosti bylo přijato celkem 38 dětí, odešlo 34 dětí, z toho 13 dětem byla zrušena ústavní výchova, devět dětí odešlo do pěstounské péče, deset bylo zletilých a do výchovného ústavu byly přemístěny dvě děti. Daří se pracovat se zákonnými zástupci a připravovat je k návratu dětí zpět do rodin. Pozvolna se zvyšuje zájem o pěstounskou

péči. Vzdůstá tendence zletilých dětí o uzavírání dohody o pobytu. Zvyšuje se jejich zájem o vyučení v dalším učebním oboru.

Závěry

Hodnocení vývoje

- Byl zaveden nový elektronický informační systém.
- Do školského zařízení dochází pravidelně logopedka a nově psychologka.
- Do dětského domova jsou přijímány dle nové legislativy děti přímo z rodiny. Tím, že nebyly diagnostikovány, nastává prodleva v sestavování spisu a programu rozvoje osobnosti dětí.
- Mírně se zvyšuje zájem o pěstounskou péči. Umístění dětí probíhá neprodleně po doručení usnesení soudu.
- Zletilé děti mají zájem o prodloužený pobyt z důvodu pokračování ve studiu.
- Děti jsou podporovány v zapojování do různých aktivit mimo dětský domov.
- Zlepšila se celková úprava zahrady a její využívání dětmi.

Silné stránky

- Dětský domov se snaží v maximální míře zajistit kontakt dětí s rodinou, dle situace zajišťuje odvoz dítěte do rodiny.
- Ve spolupráci s rodinou je upřednostňováno zapojování zákonných zástupců do výchovně vzdělávacího procesu směrem k motivaci a podněcování dětí k dalšímu vzdělávání.
- Efektivní spoluprací vychovatelů s psychologem se daří korigovat nevhodné chování dětí, ve spolupráci s logopedem zkvalitňovat komunikativní dovednosti dětí.
- Prostřednictvím podpory sponzorů mají děti možnost zapojit se do různých aktivit mimo dětský domov.

Slabé stránky

- Nedostatečné zasíťování celého objektu DD.
- Možné riziko v zajištění bezpečnosti dětí v organizování noční služby jedním bezpečnostním pracovníkem pro dvě rodinné skupiny umístěných v různých patrech budovy.
- Stanovená služba denních vychovatelů nevytváří prostor pro poskytování odborných podvečerních a večerních aktivit ve prospěch dětí.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Realizovat zasíťování celého objektu.
- Nadále pokračovat ve výchově a vzdělávání tak, aby se co nejvíce přibližovala životu v běžné domácnosti.
- Udržet si kvalitu komplexní péče o děti.

- Řešit organizování služeb vychovatelů a bezpečnostních pracovníků pro eliminaci bezpečnostního rizika a rozšíření pedagogické činnosti do večerky dětí.
- Pokračovat v součinnosti s metodickou podporou DDU v zavádění standardů kvality péče do praxe.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 20 dnů přijmout opatření ke zjištěným nedostatkům a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci o přijatých opatřeních.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.l@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina čj. ZL-9/09-Š, vydal Liberecký kraj ze dne 25. 8. 2009
2. Rozhodnutí ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, vydal KÚ Libereckého kraje pod čj. OŠMTS- 046/09-RZS s účinností od 1. 9. 2009
3. Jmenování na vedoucí pracovní místo ředitele příspěvkové organizace Dětský domov, Jablonné v Podještědí, Zámecká 1 s účinností od 1. 8. 2012
4. Školní vzdělávací program DD platný od 1. 9. 2015
5. Vnitřní řád aktualizovaný 21. 4. 2017
6. Knihy denní evidence
7. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti, platný od 1. 9. 2016
8. Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti – duben, květen 2017
9. Spisy dětí (PROD ,soudní rozhodnutí, opatření ve výchově, žádosti o pobyt u osob blízkých)
10. Knihy úředních návštěv a ostatních návštěv
11. Kontrolní a hospitační činnost vedení DD
12. Záznamy z porad vychovatelů 2016/2017
13. Jednací protokol – kniha pošty
14. Výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2016 a příloha k účetní uzávěrce
15. Účtový rozvrh pro rok 2016
16. Kniha účetnictví 12/2016
17. Kniha úrazů vedená od 20. 9. 2013
18. Dokumentace o požární ochraně
19. Dokumentace o školení zaměstnanců o bezpečnosti a ochraně zdraví a kurzech o poskytování první pomoci
20. Doklady o poučení dětí před akcemi konanými mimo školu ve školním roce 2016/2017
21. Plán hlavních úkolů v oblasti příprav k obraně, bezpečnosti a ochraně zdraví a majetku ze dne 3. 3. 2003
22. Výkaz o činnosti zařízení školního stravování Z 17-01 k 31. 10. 2016
23. Směrnice k režijním poplatkům ve stravování ze dne 1. září 2015

24. Seznam a rozdělení dětí do rodinných skupin – stav k 31. 10. 2016
25. Stravné dětí – září 2016
26. Záznam stravovaných osob a poplatků – květen 2017
27. Porovnání finanční normy a skutečnosti – prosinec 2016, leden 2017
28. Orientační propočty průměrné spotřeby vybraných druhů potravin na strávnicka a den říjen 2016, březen a duben 2017
29. Jídelníčky září 2016 až květen 2017 ke dni inspekční činnosti
30. Řád školní jídelny (aktuální pro školní rok 2016/2017)
31. Výdejky potravin březen a duben 2017

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Miloslava Paclíková, školní inspektorka	Paclíková v. r.
PaedDr. Dana Rozkocová, školní inspektorka	Rozkocová v. r.
Bc. Jana Čermáková, kontrolní pracovnice	Čermáková v. r.
Bc. Ivana Kolářová, kontrolní pracovnice	Kolářová v. r.
Bc. Irina Kopčanová, kontrolní pracovnice	Kopčanová v. r.

V Liberci 24. 5. 2017

Datum a podpis ředitele školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Vlastimil Faltýnek, ředitel školského zařízení	Faltýnek v. r.
---	----------------

V Jablonném v Podještědí 30. 5. 2017